

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " — "
Egy hónapra 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzör
hirdetéseik aiku szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min
den külön beiktatást 30 kr

Petőfi Sándor emlékűnnep.

«Ott essem el én a harc mezején,
— holttestemen át fűj paripák száguld-
janak a kivivott diadalra. . . » Mikor
Rátkay László a kulturminiszterhez in-
tézett interpellációjába beszötte Petöfi-
nek ezt a két sorát, egy pillanat alatt
csend lett a parlamentben. A képviselők,
kik elveikért küzdve kiméletlenül szokták
támadni, úgy egymást, mint a most ural-
kodó rendszert, egy pillanat alatt elhall-
gattak s ünnepi csöndben várták végig
Rátkay beszédét.

«Petöfinek már meghódolt a halhatatlanság,
— mondta a lelkes honatya, — az ő dicsőségéhez már nem adhat a nemzet,
abból csak nyerhet és vehet. Halála a
nagy idők emlékével egybeforr — ama
nagy időkével — melyben nemzet lett a
nemzet, és alakult a parlament, melynek
utódai vagyunk: hódolni neki tehát kö-
teleességünk!»

Az interpellációra Wlassics rögtön
válaszolt, s azt a kijelentést tette, hogy
Rátkay az egész nemzet szívéből szólott,
midőn a magyar képviselőház előtt tette
szóvá a nagy költő halálának évforduló-
ját. A közoktatásügyi kormánynak első
sorban kötelessége a nagy költő emléké-
nek ápolása. Hisz Petöfi a nemzet dicsősége,
büszkesége, a nemzet egyetemének
kell tehát emlékezetéről gondoskodni.
Petöfit politikai párt nem toglalhatja
le magának, ő az egész nemzeté,
az egész művelt világé.

Vajjon az országnak hány lelkes
polgára véste emlékezetébe a miniszteri
bársonyszékből elhangzott szavakat, hány
fogadta meg, hogy teljes erejével munkál-
kálni fog azon, miszerint e hó 31-én a
nagy költő halálának ötvenedik évfordu-
lóján abban a városban, községben vagy
pusztán, a hol lakik a nagy költő emlé-
kének fog áldozni?

Én azt hiszem, hogy megfogadta ezt
minden magyar ember! Hiszen a jelek
arra mutatnak, hogy az ország minden
városában lesz Petöfi emlékűnnepély, az
ország minden polgára fog egy kegyeletes
perczet szentelni annak a poetának, kinek
édesen csengő versei a bölcsőtől sirunkig
kísérnek mindannyionkat.

Budapest, Szeged, Nagyvárad, Kec-
kemét, Kolozsvár, szóval az ország minden
nagy városa már előre készül az ünne-
pélyre, mely hogy impozáns nemzeti
ünnep lesz, előre bizonyos.

Hát ez a mi nagy magyar városunk,
a tudományok, iskolák városa, a magyar-
ság szikla vára tétlenül marad, s mint
közönséges hétköznapot engedi elsuhanni
feje felett július 31-ikét?

Szinte látom magam előtt a polgá-
rok tiltakozó seregét, a mint egy szív-
vel lélekkel kiáltják a szót: »Nem és
nem!»

Ennek a városnak egész magasztos-
ságában kell felfogni a nagy gyásznapot
s oly kegyelettel kell ünnepelni a minő

a nagy költő által annyiszor megénekelt
Debreczenhez illik.

Hiszen azok a dalok, melyek köz-
kincsét képezik a magyar népnek, jó-
részt ebben a városban születtek, s azok
az eszmék, melyekkel bámulatra ragadta
a világot itt forrongtak a poeta agyá-
ban. Itt küzdött, szenvedett, de boldog-
ságának egy részét is itt élte át, sok
emlék hirdeti ma is annak az időnek
egyik másik nevezetesebb momentumát.

Ezért kell nekünk kettőzött kegye-
lettel és hálával ünnepelni, s letenni
azt a ciprus ágat, melynek levelét a
polgárok csodálata, hálája és emlékezése
képezi.

A miniszteri bársonyszékből hang-
zott el a szó országiszerte: »Petöfit nem
vindikálhatja egy párt sem magának, ő
az egész nemzeté! Hallják meg ezt a
szót a kiket illet és e szerint cseleked-
jenek.

Ha az a kjs Dunavecse tud impo-
zánssal ünnepelni, azt hiszem tud Deb-
reczen is, hisz a szívnek itt is fogékonyak
kell lenni, különösen Petöfi emléke
iránt.

A kik különböző elveket vallanak,
a kik talán ellenségei egymásnak, ves-
sék felre addig az ellentéteket s kezét
fogva munkálkodjanak a kegyeletes ünnep
létrehozásán.

Ez méltó lesz a nagy költő szelle-
méhez, méltó Debreczen városához.

S. B.

Az erdő alatt.

— A „Debreczen” tárczája. —

Irtá: **Malonyai Dezső.**

Egy halott fekszik az erdő alatt.

A hosszasan elnyuló dombon, fönt, mint
egy felhőnyáját őrző rengeteg kerítés, úgy
huzódik végig az erdő. Mi lehet mögötte?
. . . Egy-egy töm r felhő fölkapaszkodik
és rákönyököl, — azután ismét lecsuszik
mögéje.

A fák olyan zöldek, hogy csaknem feke-
ték úgy sűrűen együtt és alattuk is csöndes,
fekete világ van, a melyből hamvas pászma-
ban csuszik le a domboldal az őszi alkony
s odaragad a lejtős szántóföldekre, a kukori-
czakórók és a télivetés alá szántott földszávok
zsiros barazdái közé. Lejebb a völgyben egy
szomorú malom áll. A sekély víz nem ér föl
a kerekig.

Még lejebb, ott az országút. Fehér és el-
hagyatott az országút, mintha mindig vasár-
nap délután volna; egy kicsit süt még rá a
nap, de fáradtak a sugarai, akár az öreg em-
ber czirógatása. — Hűvös van már és hamar
este lesz itt. Amint a nap lecsuszik oda a
kerítés mögé az erdő fölött, — azonnal este
lesz.

Este lesz és az a halott kint marad az
éjszakában.

Nincs a közelében egy mozduló lélek, se
az ő ravatala az egész környék. Hanyatt fek-
szik s úgy látszik rajta, hogy hulla. A lábai
szétesve, a karjai is, az egyik kezével belevájt
a gyérpázsitos földbe s néhány hangya szor-
galmasan vándorol föl a keze fejen, A szemei
nyitva vannak és jegesen merednek bele az
az égbé. A halántékán folyt ki a vére egy
töcsába a fü közé es ott megaludt. Öregedő
embes lehetett, olyan elázatos a homloka,
meg az álla, hogy nem csinálhattott ő sok al-
kalmatlanságot soha senkinek. A bajusza is
alázatosan konyul le, a ruhája nagyon gon-
dosan ki van kelve. Az a nyugtalanító, hogy
nem mozdul. Egy rezes agyú kápisztoly he-
ver mellette, az is úgy, mintha már nagyon
régén ott heverne.

Köröskörül nem történik semmi szokat-
lan. Mintha minden örökké így lett volna itt.
Alig észrevehető felhoparák foszlanak a vég-
telenig egyforma, halványkék égen, lágyan és
resztelenül. A nap lassan ballag följebb és
följebb a fák fölött és nyomában alattomosan
uszik a lombok közé a vörös alkony.

Most fog valami történni! . . .

Lent, messzi, az országút végén némi
változás kezdődik. Egy szürke kis folt ke-
rekedett és az közeledik, fehéredik — egy
porfelhő.

Gebes szekér verte, mintha ide sietne.

Jön közelebb, egyenesen erre felé. Emberek
ülnek rajta, elevenek, tisztán kihallatszik
már a kocsi zörgésből a beszélgetésük hangja.
Most egészen ide értek. Alig vannak 20 lé-
pényire, majd ők észreveszik a halottat és
azután fog valami történni.

Nem történik semmi.

Sebesen elhaladtak, erre felé se tekin-
tettek. Sűrű porfelhő betakarja a szekeret, a
gyorsan haladót, a beszélgetésük hangja el-
vész a kocsizörgésbe, azután a kocsizörgés
se hallatszik, csak egy szürke kis folt lesz
kisebb és kisebb, végre az is eltűnik az or-
szágút végén.

A nap a dombtetőre ért, visszapillant,
gondosan összeszedi a sugarait a malom alatt
a vizről.

Felgöngyölgeti az országutról, a barazdák
közül s ott mindenütt izzadni kezd a mez-
telenül maradt föld és puha párákba takaró-
zik lassan.

Az erdő mintha nyújtózkodnék éjszakai
pihenőre, ásít és az nyulik ágról-ágra, szeli-
den ingatva meg a lombokat.

Eppen ilyen szeliden zörögni kezd va-
lami az erdőben. Ott háborog valaki és erre
felé közeledik. Időnkint megáll és akkor egé-
szén csönd van. Megint lép néhányat és hal-
kan nyöszörög, kapkodja magába a levegőt.
Most kiáltozni kezd:

— János! János!

A képviselőház ülése.

A Ház a nyári szünet idejére elnapolás küszöbén áll, úgy, hogy a tegnapi — Julius 5. — ülést — ez időszerint — az érdemleges ülések utolsójának lehet tartani, mert az, a melyet a jövő hét valamely napján — talán szerdán — meg fog tartani, csak a főrendi-ház határozatainak tudomásul vételére és a szünetidőre elnapolást tartalmazó királyi kézirat kihirdetésére fog szolgálni.

Az a tegnapi ülés sem hozott már valami nagyfontosságú új tárgyat szőnyegre, ha csak az összehalmozott interpellációkra való feleleteket ilyeneknek nem vesszük.

Az elnök — Perczel D. — megnyitván az ülést és hitelesítettén az előző ülés jegyzőkönyvét:

H e g e d ű s Sándor kereskedelemügyi miniszter bemutatta jelentését a budapest—szent—lőrinczi keskenyágány helyi érdekű vasutak szabványos kettős vagányra és vilamos üzemre leendő átalakítása, folytatólágos kiépítése és a kapcsolatosan tervezett szárnyvonalak engedélyezése tárgyában, valamint jelentéseit a belvár—verőczei h.-érdekű vasut engedélyezése tárgyában.

A közlekedésügyi bizottsághoz utasítottak. L e h o c z k y Antal, a könyvtári bizottság előadója: a házszabályok 259. és 261. §-ára hivatkozva bemutatta a könyvtári bizottságnak a jelentését a könyvtárnak az 1896—1901. országgyűlés második ülésszaka alatti gyarapodásáról, használatáról, számadásairól, valamint a következő költségvetésbe főveendő javadalmazásáról.

Annak idején az osztrákok mellőzésével napirendre fog tüzetni.

A mi ezután következett az már a napirendhez tartozott.

A Ház ezután megválasztotta a horvát regnikoláris bizottság tagjait, valamint a közgazgatási, a naplóbiráló és a kérvényi bizottságba egy-egy tagot.

Megválasztották a regnikoláris bizottságba: K o s s u t h Ferencz, A p p o n y i Albert gróf, C s á k y Albin gróf, H o r á n s z k y Nándor, Z i c h y János gróf, L u k á c s Béla, F a l k Miksa és T i s z a Kálmán;

a kérvényi bizottságba: L a t i n o v i t s Géza;

a naplóbiráló bizottságba: B u z á t h Ferencz.

a közgazgatási bizottságba: P u r g l y Sándor.

Ezután harmadszori olvasások következtek és a Ház elfogadta:

az államjegyekből álló függő adósság teljes beváltásáról;

a koronaérték megállapításáról szóló 1892. é. XVII. tcikk kiegészítéséről;

az 1892. évi XVIII. tc. alapján a magyar korona országainak kormánya és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormánya között az érme- és pénzrendszerre vonatkozólag kötött szerződést kiegészítő pótszerződésről;

az Osztrák-Magyar Bank által kibocsátandó 10 kor. bankjegyekről;

a magyar korona országainak kormánya és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormánya között a magyar kir. pénzügyminiszterium és a es. kir. pénzügyminiszterium által az Osztrák-Magyar Banknál arany értékermékben teljesített, illetőleg teljesítendő lefizetések tárgyában kötendő egyezményről;

a koronaértékben való közkötelező számitás behozataláról, az általános érmeforgalom rendezéséről és a koronaértéknek a jogviszonyokra való alkalmazásáról,

az Osztrák-Magyar Bank szabadalmának meghosszabbításáról;

az Osztrák-Magyar Bankot cselekvőleg illető, eredetileg 80 millió frtot tevő államadósság tárgyában kötendő új egyezményről;

a fogyasztási idő alá eső szeszfőzdek által egy-egy termelési időszak alatt a kisebb adóteret mellett termelhető alkoholt mennyiségnek felosztásáról és végül

a budapesti m. kir. csendőrség egy részének elhelyezése céljából létesítendő lakatnyája és lovarda építési költségeinek fedezéséről szóló tjavaslatokat.

Most a kormányelnök válaszolt az interpellációkra. Először Molnár Jánosnak a k o m a r o m v á r m e g y e i m e g y e i b i z o t t s á g i t a g o k v á l a s z t a s a ügyében. A panasz az volt, hogy a választásokat nem tartották meg idején. De a dolog reparálható, mert a választások később mégis megtörténtek. Mulasztás egyedül a főszolgabíró terheli, mert elmaradását nem telegrafice jelentette be, hanem levélben. Molnár J. a választ tudomásul veszi. A Ház is.

A s o p r o n - k e c e l i b i r ó v á l a s z t á s a ügyében azt felelte Rakovszky Istvánnak, hogy a dolog a közig. bíróság előtt van. Rakovszky nem volt jelen s a Ház a választ tudomásul vette.

A n ó g r á d i k ö z b i z t o n s á g á l l a p o t a dolgában Széll azt felelte Asbóth J.-nak, hogy a csendőrséget szaporítják és szervezik. Asbóth és a Ház a választ tudomásul vette.

A k o n g r u a t ö r v é n y e k v e g r e h a j t á s a dolgában Pader Rezsőnek azt felelte Széll K., hogy az igazságügyi miniszter a törvény értelmében utasította az ügyességek

ket, hogy a elkészek ellen tett följelentésekről értesítsék a kultuszminisztert.

A h á g a i k o n g r e s s z u s d o l g á b a n Ugron Gábor által hozzáintéztett interpellációra A h a g a i k o n g r e s s z u s o n M o n t e n e g r ó t O r o s z o r s z á g k é p v i s e l i. Monarkióknak ez ellen nem volt kifogása, mert hiszen hasonló eset gyakran fordul elő. Például: Montenegróban a miniszterrezidensünk képviseli Németországot Marokkóban az angol képviseli Magyarországot, Dél-Amerikában pedig a német. A h a g a i o r o s z k é p v i s e l e t m o n t e n e g r ó i s z e r e p l e s e t e h á t t e l j e s e n m e g f e l e a n e m z e t k ö z i s z o k a s n a k. II. Miklós orosz csár fonséges tervével és interpellációival egyetért Montenegró is: ezt bizonyítja csak képviselőnek az orosz követre bizása. Ugron a ki nincs jelen, de a kit értesített a mai válaszájáról, tudomásul venné-e vagy nem a választ, nem tudja, de a választ olyan hogy a ház tudomásul veheti. A ház a választ átalános helyeslés közl tudomásul vette.

A lipómezei es nagy-kallói tébolydákban előfordult visszaélésekről Széll Kálmán kormányelnök azt mondja Rakovszky Istvánnak, hogy az említett esetek nem visszaesések. Mindazonáltal intézkedett, hogy bajnok, szabálytalanságnak, mert csak erről volt itt szó, még csak a lehetősége is kizárassék. Végül csak arról akar szólni, hogy Rakovszky interpelláló beszédében oly vádial illeté N i e d e r m a n n G y u l a t, a lipómezei bolondok hazánsk igazgatóját, a melyek méltatlanul érték azt a férfit, a ki hosszú évek nagy szolgálataival, tudományos munkásságával sok érdemet szerzett. Keri válaszának tudomásul vétele. Rakovszky István nem volt jelen, s a Ház a választ tudomásul vette.

Két magyar polgárnak a verőczemeyei szlatinai járás szolgabírája által történt jogtalan letartóztatása dolgában L u k á c s G y u l a interpellációjára azt válaszolta a kormányelnök, hogy a két magyar állampolgár izgatott az adófizetés ellen s Horvátországban a Magyarországtól való elszakadása iránt. Az államellenes izgatás volt, s hogy ne folytathassák izgatásukat, letartóztatottak.

A Ház tudomásul vette a választ.

Ezután Perczel elnök fölhiyta a Ház tagjait, hogy a kik a Petőfi-ünnepen részt akarnak venni: a hazelnöki irodában jelentkezzenek.

Széll kormányelnök kerte a Házát, hogy csak egy formális ülést tartson még a főrendi-ház üzeneteinek átvetelére. Ez az ülés a jövő szerdán vagy csütörtökön volna megtartható: akkor fog a Ház elnapolása iránt is intézkedést ajánlani.

Az ülés a jegyzőkönyv hitelesítésével egyenyed egy órakor véget ért.

Egy őszülő asszony kóborog az erdőben. Már elfaradt és csöndesen sirdogál. Ha itt-ott szebb sárga gombát vagy csiperkét vesz észre, lehajlik utána. Teli van gombával a nedves zsebkendője, a kezefejével dörzsölgeti meg az orrát és úgy törli el fonnyadt arcán könyeit is.

Sovány asszony, nincsen semmi mellette, se válla neki. Néha azt kiáltja: Istenem! Istenem! — néha meg azt, hogy János! Ő a halottat keresi.

Hol jobbra tart, hol meg balra, néha a halott felé. Ha 10 lépést tenne most, bizonyosan meglátná. Ott van egészen a közelében. Egy mohos nagy törzs takarja csak el a tekintete elől. Még egy lépést kell tennie abban az irányban, akkor látni fogja a lábait. Megérzi, hogy ott van. Milyet sikolt majd, ha meglátja! . . . Oda fog rohanni hozzá, ráborul, öleli, rázza hívja majd vissza és úgy fog zokogni, hogy fölriad az erdő, az egész környék.

Nem vette észre.

Eltaladt mellette, halkan jajjongva és mind messzebb és messzebb haladt a fák között, tovább az erdőben, mint egy lankadt sóhajlás. Néha vissza hallatszott egy-egy foszlány a nyöszörgésből, zörögve, mint a sárgultan leperdülő falevél. Egyszer-egyszer hívta

még az istent és az embereket. Aztán egész csönd lett és este.

Eppen olyan este lett, mint máskor.

Az ég teli gyűlt csillagokkal, ugyanazokkal, a melyek minden éjjel itt járnak az alvó erdő fölött s ott fürödnek a malom alatt, sapadtan derengve a sekély vizen. Az álmodó lombok közt atlibben egy-egy lefoszlott pelyhe a nagy éjszakanak, kering valamelyik ág mohos tövébe s azokból lesz holnap az erdő rejtelmes csöndje.

A halott fekszik az erdő alatt, hanyatt fekszik csillagfény rezeg az arcán és a nyitott szemében, éppen úgy, mint odább a domboldalon, a barázdákban és országuton.

Sokáig minden egyforma mikor egyszer csak fűrgő felhőrajok rebbennek szét a csillagok között, megüzve őket s rohanásukban magukkal ragadva néhányat. Feketék és még feketébb tömör özönje követi őket az erdő mögöl a felhőknek. Az egész dombvonal kinosan vajudik dagad és emeli az erdőt.

Az erdő borzongva riadt föl, teli lett levélsóhajással és reszketve bujnak össze a lombok közt. Az éjjeli szél vagtat el néhány szor a fák fölött nyomában recsegve szenvednek a letiport ágak, a többi meg ijedten szepeg, siratni is alig méri. A fekete felhők szétfekszenek az égen, el-elsodorják a csilla-

gokat, a távolbanlászik még néhány menekülő s utóbb azok is elbujnak.

És ekkor, valahol messze az erdőben előbb, azután közelebb és közelebb, szitálni kezd az eső. Eleinte fáj, mintha szurkálná a faleveleket s azok egyenkint sziszszennek föl, aztán csöndesen belelankadoak s elszunnyadnak ismét.

Esik az országuton is, a malomra is, álmosan csöpög a barázdák közé és enyhén zörgeti a kukoriczokorokat. — Mintha már most örök é ilyen halkan esnék az eső ezután is, mintha már ezelőtt is mindig így esett volna.

A halott pedig csak ott fekszik az erdő alatt.

Az eső szital az arczára, a nyitott szemibe. Homlokáról szeliden folyik szét a víz, és enyhén mossa le balántékáról a megaludt vért. Lemosza a gyérpázsitos földre, be a füvek közé s apró erekben patakzik ott tovább. Beissza a föld.

És mintha az egész halott most kisebb-kisebb lenne, s mosná őt szét, gyöngéden, jószágosan a cöndes eső, le a lejtőn, a szántóföldekre . . .

BELFÖLD.

A Ház elnapolása. Ma kezdte meg a főrendiház egyesült harmas bizottsága a kiegyezési javaslatok és a képviselőház által legutóbb letárgyalt egyéb javaslatok tárgyalását, melyek a főrendiház plénumában szombaton kerülnek megvitatás alá. A főrendiház két vagy legfőlebb 3 ülésben fog a nagy komplexummal végezni, úgy hogy a javaslatok elfogadásáról már szerdán vagy csütörtökön értesíthető lesz a képviselőház. Mihelyt ez megtörtént, a képviselőház formális ülést fog tartani, melyben a miniszterelnök a Ház elnapolására nevezte fog előterjesztést tenni. A mai minisztertanács fog a nyári szünet tartama felett dönteni. Azok a hírek, melyek az országgyűlésnek október haváig terjedő szüneteléséről szólnak, nem felelnek meg a valószínűségnek.

Minden valószínűség szerint a Ház már szept. havában ismét együtt lesz és első sorban a delegációt és a kvóta bizottság tagjait fogja megválasztani. Valószínű azonban, hogy a delegáció ülésezése alatt — mely az idén Bécsben lesz — a Ház ismét szünetet fog tartani.

Főispáni állás megüresedése. Megerősítik a hírt, hogy Flatt Viktor újvidéki főispán állásától tényleg megválíék. A Ké. Ért. szerint a főispán már aprilis elején rendelkezésére bocsátotta a miniszterelnöknek állását; a kormány azonban még eddig érdemlően nem döntött. Tekintettel e nehéz állás nagy fontosságára, utódjának kinevezése egyhamar nem is várható.

Egy röpiratról a szerbek. A Szerbiáról legutóbb megjelent röpiratot a magyarországi szerb lapok frivol módon tárgyalják, azt állítván, hogy a röpiratot Kallay miniszter a külföldi hivatalnál egyetértéssel inspirálta. Nem kell külön hangsúlyozni, hogy ez nem való s az egész otromba ráfogás, mely csáfolatra sem érdemes.

Bányamunkások mozgalmá és tervezett sztrájkja. A szászvárosi bányamunkások közül sokan már régibb idő óta elégedetlenek helyzetükkel. Ez elégedetlenség következtében a napokban mozzalom indult meg a munkások közt s az igazgatóságtól a 9 órai munkaidő behozatalát kérik. Gyűlést is tartottak ez ügyben, melyen Máthé Ödön főszolgabíró személyesen jelent meg s meghallgatva a munkások panasztát, figyelmeztette őket, hogy ne hallgassanak az izgatók szavára és ne sztrájkoljanak. Ugy hiszik azonban, a főszolgabíró szavainak aligha lesz foganatja, mert a munkások szombaton be akarják szüntetni a munkát. A községben attól félnek, hogy ismétlődni fognak a tavalyi zavargások s azért a csendőrséget meg is szaporították.

Kossuth Ferencz nyaralása. A képviselőházi tárgyalások befejezése után Kossuth Ferencz a függetlenségi part elnöke Nápolyba utazik s ott tölti a nyarat.

Lóvásárlás Magyarországon. A román lovasság és tüzérség számára nagy részt Magyarországon szerzik be a lószükségletet, és az év több szakában külön vásárló bizottság is jár Magyarországon, mely kiválogatja a megfelelő anyagot. Csak tegnap tért vissza a bizottság Bukarestbe, miután ujabban 116 lovat vásárolt. A szorgos mezeli munka okozta, hogy a gazdák nem kereshették fel a román tiszteket.

A főrendiház 1899. évi július hó 11-én kedden d. e. 11 órakor ülést tart.

KÜLFÖLD.

A szerb-török határkonfliktusra vonatkozólag jelentik Konstantinápolyból, hogy az ottani diplomáciai körök vélekedése szerint a konfliktust rövid idő alatt békésen elfogják intézni. Ausztria és Magyarország és Oroszország barátságosan közbenjárt ugyan a b-ke érdekében a portánál, de a megegyezést első sorban a szerb és török kormány kölcsönös érintkezése tette lehetségessé. A határon egyébként most is mindkét felől katonaság őrködik, de meglehetősen nagy távolságban vannak a két ország csapatai egymástól. Törökország nemrég még két zászlóaljot küldött csapatai megerősítésére.

A békekonzferencia. A választott bíróságok kérdését tárgyaló bizottság tegnap — Jul. 5 — ülést tartott és befejezte a választott bíróságokról szóló javaslatok második olvasását. A bizottság jelentését, a melynek szerkesztését Descamps belga szenátorra bízta pénteken a bizottság harmadik plénuma elé terjesztik. A választott bíróságok kötelező vagy fakultatív voltának kérdése kategorikus nyilatkozatra adott alkalmat a német delegátusnak. Németország képviselője ugyanis azt a határozott utasítást kapta, hogy a kötelező választott bíróságot csak akkor fogadják el, ha a választott bíróság kötelező voltának elvé külön szerződésekből mondják ki. E felszólalás következtében az orosz javaslat 10 cikkét a mely felsorolja azokat az eseteket, amelyekben a választott bírósági eljárás kötelező, törölték és a helyett kimondták, hogy a választott bírósági eljárás fakultatív, kivéve azokat az eseteket, amelyekben a választott bíróságokról a megállapodások ratifikálása előtt vagy után külön szerződéseket kötöttek vagy kötnek. A fakultatív választott bíróság elvét akarva nem akarva az összes képviselőnek el kellett fogadniok. Bourgeois francia delegátus határozottan ki is jelentette, hogy ezt csak azért teszi, hogy lehetővé tegye a kiegyezést.

Belgium. A forrongó belgák nyugalomra tértek, mert a kormány belátva azt, hogy a választási törvény erőteljesével legnagyobb veszedelemnek teszi ki mind magát, mind az országot — a kamarában visszavonta nemcsak részben, hanem egészben a gyűlöletes törvényjavaslatot. Az ez ügyben teendő indítványoknak egy bizottság elé való utalását maga ajánlotta P e e r e b o o m miniszterelnök. Ezt a meghatározást a liberalizmus győzelmének tartják a klerikalizmus felett, a melynek megüresülése a belga kormány. De ha ez a kormány megmarad, a liberalizmus diadala nem ért teljességet. A katolikus újságok persze azt mondják, hogy ez a győzelem nem a liberalizmusé, hanem a szocialistáké. Minden bizonyonyal ebből kell látni az ellenzéknek és a kormányt meneszíteni, ha győzelmét teljessé és maradóvá akarja tenni s ezt látszik tartalmazni az a kiáltvány, amelyet az ellenzék pártok intéztek a néphez, amellyben hangsúlyozzák, hogy a nép, akarata felől megkérdeztessék. A királynak a magatartása a zavarok idején nem volt nagyon dicséretre méltó. Ahelyett, hogy elhocsátotta volna a kormányt, belement a katonai hatalom mutogatásába, amelynek pedig oly országban mint Belgium és nem sok nyomatéka és oly ügyben mint a mely ellen a változás kitört, semmi alkalmatlanos érzékre való értelme nincs. És a midőn az általa pártfogott kormány meghátrált s a király azt a kormányt még sem bocsátja el, önmaga tartja készen a gyanyagot, a melynek trónja áldozatul eshetik, mert az a bizottság, melyre P e e r e b o o m miniszterelnök utal, csak időnyerésnek tekinthető arra, hogy miként lehetne a liberalizmus kijátszásával újra megszilárdítani a kormány állását.

A belga békekeretést tehát csak fegyverszünetnek lehet tartani az ellenzék és klerikalizmus közt.

Spanyolország. Itt a helyzet még mindig nagyon komoly. A klerikális konzervatív Silvela-Polavieja-kabinettel szemben az ellenállás napról-napra nő, s a minap Madridból híresztelt általános nyugalmat a Valencziából, Badalonából és Barcelonából érkező zavargások híre alaposan megrázkéltja. Ugy látszik, hogy a kormány kész a visszavonulásra. Nemcsak az a szándéka, hogy a hadsereg tényleges állományát 108.000 ezer főre a régi statusra, 80.000 főre leszállítja, hanem hogy a kultusz-budget kibécséltése miatt a Vatikannal tárgyalásokba bocsátkozik. A kormány programjába fölvette az agitáló kereskedelmi kamarák fölöstását is. Csak az a kérdés, hogy ez az engedékenység nem későn érkezik-e s képes lesz-e a zavaroknak gátat vetni.

Reu, Alicante és Barcelona városokban újabb zavargások voltak. A tömeg kiereszkolta az üzletek bezárását. A házakat helyenként kövekkel dobálták. A klástromokat, vámhivatalokat, fogyasztási adóhivatalokat fölégették. A zavargások tartanak. Számosan sebesültek meg súlyosan. A helyzet mind valóságosabbá lesz. Kadixban egy olasz egyén által alapított szövetséget (a neve: manu negra — fekete kéz) fedezték föl, 40,000 tagja és számos vidéki fiókja van.

Mikor halt meg Petőfi?

Tegnapelőtt Rátkay László képviselő a képviselőházban Petőfi halálának ötvenedik évfordulójáról szólván, tévesen azt mondta, hogy Petőfi Sándor 1849. jul. 30-án esett el a zsigárdi csatában. Erre helyreigazításul a következő sorok szolgáljanak.

Petőfi 1849. július 31-én délután hat óra tájban esett el a fejéregyházi sikon. Jul. 30-án reggel még Maros-Vásárhelyen volt s Görög Károlynál halt. Innen a reggeli órákban ment tovább Bem tábornok nyomában és meg aznap, tehát jul. 30-án Székely-Kereszturra érkezett, a hol Bemmel találkozott. Bem a Matskassy-kastélyba volt szállva, Petőfi pedig Varga Zsigmond házában; ott is aludt és jul. 31-én kedden reggel öt órakor kelt föl. Fél hat órakor a házigazda szép fiatal leánya, Varga Rózi reggelivel kínálta meg; de Petőfi nem tudott enni, mert Bem már elhagyta Kereszturt és ő utána akart sietni. Az utolsó pillanatban a szép házikisasszony fölkerete a költőt, hogy szavalja el valamelyik költeményét. Petőfi nagyon szeretettel szavalni és valami csodás sejtélem sugallatára, a fiatal leánynak, nem egyik szerelmes versét, hanem az «Egy gondolat bánt engemet.....» címűt szavaltta el. Jul. 31-én reggel 7 órakor Héjasfalván volt Petőfi, a hol utólról Bemet és az ő társaságában reggel 8 óra tájban halotta az első ágyuszót.

Fejéregyházára Petőfi 8 óra után érkezett. Mindezekből világosan kitetszik, hogy Rátkay László képviselő időtétele tévesztés s netafán e nyomón más is hibásan írhatja Petőfi halálát jul. 30-ikára. A Petőfi emlékünnepet azonban tarthatják vasárnap, jul. 30-án, minthogy az az ünnepelésre alkalmasabb, de a költő halálának napja jul. 31.

HIREK.

A választási jog megvédése érdekében a »Magyarország« következő felhívást intézi:

A polgárok választási joguk érdekében július 5-től fogva reklamálhatnak. Kérjük a pártvezéreket, a főembereket a legkisebb községben is, hogy a választók névsorát megvizsgálják, a jogosultak felvételét kérik s a jog ellenére beirtottakkal szemben felszólaljanak.

* **A Debreczeni országgyűlés 50 éves jubileuma** szent emlékére július hó 8-án és 9-én, esti 8 órakor, a »Dobos«-ban, táncmulatsággal egybekötött, hazafias műkedvelő-előadások, mely alkalmakkor a magyar vigjáték-irodalom remeke: Liliomfi kerül színre. Eredeti vigjáték 3 fölvonásban, népdalokkal és zenével, melyet ifj. Püspöky Imre, a debreczeni színtársulat régtől kedvelt művésze tanít be és fog rendezni. Ezt miadkét este előkép előzi meg, melynek a görög istenmondából (mitológi) merített keretében Kovács Kálmán, theologus, a rendező bizottság elnöke, himnuszát szavalja. Végül — szintén mindkét este — előkép: A Debreczeni országgyűlés. Az előadások tiszta jövedelmét az 1849-ben a főiskola imatermében tartott országgyűlést ősszel ugyanott megörökítendő Emlék tábla javára áldozza a rendező bizottság. Hazafias közönség! Édes hazáját mindig szerető, művelt nemzetünkél a dicső mult

emlékeinek lángja soha ki nem aludt. — Vestatüzként égett, ég és égni fog örök lelünk tiszta templomában, hogy minden szép, nemes és jó érzelmeit ápolja, a lelkesültség lobogó lángjával ezreknek, millióknak világítson, erkölcsi és szellemi életet adjon! Ezt tudva, kérünk, hogy a magas színvonalú műkedvelő-előadásokon a hazaszeretetet magasztos oltárán áldozatok egyet egyért! Jegyek válthatók: Békés Lajos, Leidenfrost Gyula, Mendelovits Lajos és Szentkirályi Tivadar ültében, az előadások estélyén pedig a Dobosban, a penztárnál, hol felülfizetéseket is köszönettel fogadunk és hirtapilag nyugtázzunk. Diszletek, korbü ruhák, általában minden színpadi kellék, a városi színházból, az előadásokon és az azokat követő tancsmulatságon elsőrangú zenekar fog játszani. A közönség pontos kiszolgálása és elsőrangú ellátásáról Jenő kezkesedik. Közlekedési eszközökről szintén gondoskodunk. Debreczenben, 1899. június 29. Hazafiúi tisztelettel: A rendező bizottság. A magas színvonalon álló, hazafias két műkedvelő-előadásra örömmel hívjuk fel a közönséget párt és rangkülönség nélkül. A szent cél eszméi oldaláról Kovács Kálmán, a technikaiakról pedig Ifj. Püspök Imre és Boránd György kezkeskednek. Műkedvelő-előadás Debreczenben még sohasem állott oly magas színvonalon, mint ez előadások fognak állani s a közönség is ritkán tapasztalt érdeklődéssel viseltetik a hazafias cél iránt. Mi is, kérjük, hogy Debreczen közönsége, mint egy ember álljon föl és áldozzon a hazaszeretet magas oltárán, midőn hazafias lelkesültségről van szó. Mint értesülünk: Kovács Kálmán levelet intézett Kossuth Fereczhez, Madarász Józsefhez, Thaly Kálmánhoz s több oldalról nyert információk alapján hírül adhatjuk, hogy az előadásra budapesti vendégeink is lesznek. — Jegyek még kaphatók szombaton délig a főntebb jelzett helyeken.

* **Személyi hír.** Kiss Aron ev. ref. püspök több heti tartózkodásra egész családjával Erdő-Bényére utazott. Távolléte alatt a püspöki teendőket Zsigmond Sándor esperes, egyház kerületi főjegyző végzi.

* **A nyiregyháza — vásárosnaményi h. é. vasút** köz. bejárását a keresk. miniszterium elrendelve, a 60 km. hosszú vonal bejárását a bizottság jun. hó 20-án kezdte meg. A bejáró bizottság elnöke dr. Halász László min. titkár, műszaki tanácsos s a concessió tulajdonosának Vidovich Menyhért ny. ezredesnek műszaki képviselője Frankl Lajos okl. mérnök. A tervezett vonal nagyobb részében Szabolcsvármegyén halad keresztül, melynek keleti részét van hivatva a vármegye székhelyével összekötni, de érinti Szatmár és Beregmegyét is. A vonal állomásai a következők: Nyiregyháza, Oros, Apagy, Napkor, Levelek, Ó-Fehértó, Nyir-Bakta, Nyir-Mada és Vásáros-Namény. Hogy e helyen nem frázis azon kifejezés, hogy a vonal kiépítése valóságos áldás a vidékre, mi sem igazolhatja hitelesebben, minthogy az érdekelt vidékek lakossága mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadta a bizottságot, úgy hogy az egész bejárás valósággal ünnepe volt a vidéknek. A vasútvonalat Frankl Lajos okl. mérnök tervezte.

* **Lányi Géza daltársulata.** Az Angolkirálynő kerthelyiségében tegnap este Lányi Géza daltársulata kezdte meg működését. A jól szervezett társaság minden tekintetben megérdemli a pártfogást, mert annak minden egyes tagja igazi élvezetet nyújt pompás ének-számaival a közönségnek. A szenális czimbalom-művész Lányi Géza dirigálja a társulatot, melynek tagjai közül különösen kiválnak: Nánássy Géza énekes a Vigszínház, Horváth Juliska a Magyar színház, Bay László és Kalocsa Ferencz a Népszínház, Szinek Viola az orsz. zeneakadémia végzett növendéke, Ahmász Rózsika, a Somogyi Mór-féle zeneaka-

démia növendéke és Gondos Alajos a népszínház tagja. A program érdekes s vonzó s e mellett művészi becses bir. Belépő-díj 50 krajczár.

* **Petőfi rajtélyes eltűnésének** ötvenedik évfordulóján f. hó 31-én, mint legújabb értesülünk, a főiskolai ifjuság ünnepélyt fog rendezni. A mozgalmat már megindították azok, kik a nyári szünetben itt maradnak, vagy ez időszert meg itt tartózkodnak. — Eddigi terv szerint az ifjuság beadványt nyújt a városi tanácshoz, átír a Csokonai-körhöz az ünnepély rendezéséhez való csatlakozás végett. Külön megkeresi a »Petőfi Dalkör«-t mint a melynek szereplése aktuális lesz. A főiskola lépcsőházában levő Petőfi szobrot megkoszorúzzák s eddigi megállapodások szerint az ünnepély a szobor előtt és kapcsolatosan a főiskolai diszteremben fog lefolyni. Kívánatos volna, ha Debreczen városa is csatlakozna e szép mozgalomhoz.

* **Debreczen egészségügye.** Dr. Sárvány Gyula t. főorvos tegnap a következő jelentést terjesztette Debreczen város egészségügyéről a köz. bizottsághoz: A közegészségi állapot úgy mint az ezt megelőző hónapban is, leginkább a kiskorúak között járványosan uralkodó kanyaró által volt megtámadva. E mellett a csecsemők nyári hasbaja is nagy számmal fordult elő. Heveny ragályos betegségek közül a kanyaró mérsékeltebb kiterjedésben járványosan, míg a vörheny, hökhurut, ronszoló toroklob és hasihagymáz esetek szóróványosan észleltek. Egy hólyagos himió eset is merült fel egy kubikoló munkásnál, a ki vidékről már betegen érkezett s most a közkórházban ápolják. Kanyaróban 3, ronszoló toroklobban, torokgyík és hasihagymában 1—1 haláleset fordult elő.

* **Északkeleti szini szövetkezet.** S.-A.-Ujhely város szinügyi bizottsága legutóbb tartott tanácskozása alkalmával, mondhatni véleménykülönség nélkül, olyan megállapodásra jutott, ami nemcsak az ottani szinügy felvirágoztatását vonhatja maga után, de a magasabb műel ezetért áhírozó közönség legdistingváltabb igényeit is hivatva lesz kielégíteni. A megállapodás pedig az volt, hogy Kunhegyi M. szinigazgatót a városhoz benyújtott amaz emlékirata alapján, mely szerint S.-A.-Ujhely, Nyiregyháza, Ungvár és Munkács (esetleg meg M.-Sziget is) szinikerületé az ugynevezett »északkeleti szini szövetkezeté« lenne alakítandó. — egy kiválóbb szintársulat szerződésére vonatkozó törekvésében kieléhető anyagi és erkölcsi támogatásban fogja részesíteni. A szinügyi bizottság indítva ezerezt magát nemcsak arra, miszerint Kunhegyi Miklósnak és tőle — szervezendő társulatának az ujhelyi színházat ez évi október és november hónapokra kitalásba helyezte, de modot talált arra is a szinügyi bizottság, hogy a szini kerületbe sorozandó városok polgármestereihez a Kunhegyi szinigazgató részéről megpendített eszme, vagyis az »északkeleti szini szövetkezet« népszerűsítése iránt buzdító megkeresések intézessenek.

* **Katonai kard-affaire.** Komáromban két katonatiszt újból megpecsételte a polgárság és katonaság közötti jó viszonyt. Insultáltak egy fiatal embert s az insultusnak ez egyszer a katonák részéről lett szomorú eredménye. Az esetről tudósítónk a következőket jelenti: Tegnap este báró Fiáth fejmegyei főispán fiával Ifj. Fiáth báróval Bécsbe akart utazni. Komáromnál a vonat néhány perczig időzött, a mit a fiatal báró arra használt fel, hogy az étterembe sietett cigarettáért. Az étteremben két vadászrezdhebi tiszt mulatott egy nő társaságában. Mikor az ifju az étterembe lépett, az egyik tiszt, a főhadnagy felugrott az asztaltól s e szavakkal lépett a fiatal ember elébe:

Vegye le az ur a kalapját, különben rögtön leütöm a fejről!

A fiatal ember megbotránkozva jelentette

ki, hogy nyilvános korcsma helyiségbe lépett, hol nem tartozik kalapját levenni.

A főhadnagy erre szó nélkül leütötte a kalapot a fiatal ember fejről.

Az ifju e durva támadásra dühbe jött, s oly erővel ütötte arczul a főhadnagyot, hogy az hanyat esve néhány pillanatra elvesztette eszméletét.

Ezt látva a hadnagy, kardot rántott s az ifjura rohant. A fiatal ember nem vesztette el lélekjelenlétét. széket ragadott s úgy védekezett. Elkeseredett harc fejlődött ki. Perczekig tartott a küzdelem a nélkül, hogy a fiatal ember megsebesült volna. Harcz közben az ifju végre az étterem nyitott ajtajához ért s kiugrott. Egyenesen a vasuti kocsiba sietett s édesatyját értesítette a történetéről. Néhány perc múlva az apa és fia karöltve léptek ki a kocsiból s egyenesen az étterem felé siettek.

Az apa a következő szavakkal lépett a terembe a tiszték elé:

En báró Fiáth Fejmegye főispánja vagyok, melleitem ez az ur fiam, ifjabb báró Fiáth! A tiszték megtudva kivel van bajuk, elhültek s igen kellemetlenül érezték magukat. A főispán fiával együtt rögtön megszakította utazását s legelőször is a tiszték neve után tudakozódott. Egyik Heidler vadászfőhadnagynak, a másik Ambrozits hadnagynak mutatkozott be. A főispán a tiszték neveit feljegyezte s jelentést tett az allomás parancsnoknál. Mint értesülünk, Fiáth Miklós báró a tegnapi kardafférből kifolyólag ma mindkét tisztel párbajt vívott. Előbb a főhadnaggyal vívott kardpárbajt, de itt sertelelen maradt, majd Ambrozits hadnaggyal, kit karján súlyosan meg is sebesített. Az öreg Fiáth főispán a parbajoknál jelen volt s a laktanyában a szomszéd szobában várta az eredményt.

* **Hihetetlen história.** Egyik előkelő fővárosi lapban olvassuk a következő hirt, melyet minden kommentár nélkül közlünk;

A vérszékely. A lembergi »Przeglon« írja: Kulczycki nowosielkai lakos szobájában évek óta ott csügg a falon üveg alatt Erzsébet királyné arcsképe. Nemrégiben a keret alól vér szívárgott elő. A nép közt gyorsan elterjedt ennek a híre s eljutott Szuchiewicz krasowi görög-katholikus prépostig, aki több megbízható egyén kíséretében Kálczycki lakására ment. A prépost sajátkezüleg szedte szét a kép keretét s konstatalia, hogy a kép egy részét vér borítja. A képet megisztították s megint felakasztották. De mikor Szuchiewicz prépost ismét hozzányult, a keret alól megint vér cseppent alá. A prépost a képet azonnal magával vitte s a helység templomában fogja felfüggeszteni.

* **Műkedvelő előadás.** A debreczeni vagongyári-munkások a Margit fürdő nagy termében talpraesett színelőadást rendeznek tancsmulatsággal egybekötve, felerészben a m. kir. államvasut alakuló dal, zene és önképző egyetemen alapja, — felerészben pedig a helybeli árva gyermekek felruházása alapja javára. Ez alkalommal Abonyi hires népszínműve »A betyárkendője« kerül színre. A rendezést Szabó Ágoston vette kezébe, a ki már több ízben, legutóbb pedig »A próbaházasság« előadása alkalmával mutatta ki ügyes rendezői tehetséget. A próbák két hete folynak ügyes szereposztással. A czimzerepet (Gyuri Bandi) Boross Mihály játssza, ki ebben a szerepben már többször nagy sikert ért el. — Előre is felhívjuk a n. é. közönség becses figyelmét.

* **Hamis eskü miatt körözve.** A debreczeni rendőrséghez köröző irat érkezett. Egy

megtévedt ifjút keresnek, ki a törvényszék előtt hamis esküt tett. Kárpáthy (Pohl) Endre ez az ifjú a mármaros-szigeti kir. törvényszék érdeklődik iránta. Eredményes nyomozás esetén a szigeti törvényszék értesítendő.

* **Nyomdászok mulatsága.** A debreczeni nyomdász ifjuság július hó 30-ára táncmulatságot tervez. A táncmulatság érdekességét műkedvelő előadással is emelni kívánják.

* **Telefon Kolozsvár és Budapest között.** A keresk. miniszter a kolozsvári keresk. és iparkamara sürgetésére azt felelte, hogy ez évben a megfelelő alap hiányában csakis Nagyváradot kapcsolhatja be a városközi telefon hálózatba, de a jövő esztendői költségvetésben gondoskodni fog a távbeszélő vonalnak Kolozsvárig való meghosszabbításáról.

* **Urbán czirkusza.** A Széchenyi-utca végén napok óta nagy közönség nézi végig az Urbán-féle czirkusz mutatványait. A tagok egytől-egyig ügyes emberek, a műsor változatos s így a czirkusz megérdemli a pártfogást.

* **Affaire.** Sz.-Udvarhelyről írják tegnapi kelettel: Haller János gróf nem pihen főispán babérain. Bucsubeszédében támadást intézett egyik előkelőbb tisztviselő ellen, kit ugyan nem nevezett meg. Hogy ezen kitörések gr. Lázár Ádámnak szólnak, két czipész nyiltéri felhívása elárulta. Mire hirlapilag felelt gr. Lázár. E nyilatkozat után, mely az udvarhelyi lapban jelent meg s sértő cenzúrákat tartalmazott, gróf Haller szintén küldött egy sértő kitéjezésekből álló levelet két urtól gróf Lázárnak s ezenfelül Lázár gróftól ki is hívta. A pisztoly párbaj ma lesz. Az egykori jó pajtások most mint halalos ellenségek tognak egymással szemben állani. Ilyen szép nyitány készült, igazolvasul, hogy miért is érkezik Hol-lak Artúr főispán holnap Udvarhelyre, az installációhoz.

* **Vizaknai hősök ünnepe.** Vizaknán július 3-án d. u. Romvári Varady Lajos dráma, vigjáték, népszimű és operette társulata, derek igazgatójuk vezetése alatt, a vizaknai 1849. febr. 4-iki csatában elesett önédek sírjához kiment, mint 1890. ju. 3-án hat honvédnek a Nagysóknabóli feljövetele évtordulati emléknapiján. Ott az Apotheosis-ből alkalmi részt elénekelve, élővirágokból font koszorút helyezett az emlékhöz, szép hazafias beszéd mellett, záradékol elénekelték a Hymnust igen szép számú közönség jelenlétében.

A beszédben felémelték: a csatában részt vett több mint 11 színésznek neveit, a kik közül egy el is vérzett s a sóknába betemetve nyugszik.

* **Vizbefutó gyermek.** Brusztura községben. Halmagy mellett, a megáradt patakba futt Joánes Flore három éves kis fia. A víz partján játszott a gyermek, a megáradt patak elragadta, mire keresték, már messze járt vele a víz.

* **Három liba gazda nélkül.** Ott gágnak a városgazdai hivatal udvarában. A város végén kószáltak árván gondatlanul, míg végre egy nemes szívű rendőr megszánta őket s beteretelte a Dégenfeld téri nagy udvarba. Most ott várják azt a boldog időt, mikor gazdájok jelentkezik s vissza hajtja őket a régi udvarba.

* **Meghívó.** A debreczeni munkás dal-egylet f. 1899. évi jul. hó 8-án a Margit fürdő disztermében Keller Sándor karnagy vezetésével mellett Kis Gyula zenekara közreműködésével dalestélyt rendez. Kezdeté 8 órakor. Beléptijegy személyenként 60 kr. Előre váltott jegy 50 kr. Jegyek előre válthatók Kurián Gyula órási üzletében (főpiacz), Mayer Ferencz szabó üzletében Batthyányi-utca, Nicht J. fűszerüzletében Mester-utca és este a pénztárnál 1899. évre szóló pártoló tagsági aláírás a pénztárnál elfogadjatik s esetleg a már megfizetett belépti-díj a tagsági illetékbe beszámíttatik. Alapító és pártoló tagok szabad jegyeiket használhatják. Felülfizetések köszönettel vétetnek s hirlapilag nyugtáztatnak. — A dalestély műsora:

1. Nyitány. A zenekar által.
2. Késő vagy. — Horváth Akos.
3. Barna kislány. (Falu rosszából.)
4. Bárd. — Libher.
5. Négy eredeti magyar dal. Hoppe Rezső.
6. Rakócy induló (zenekisérettel.) Huber Dalestély után tanc.

* **Öngyilkos mérnök.** Szlatinán — mint levelezőnk írja — Kuba József, a vaipói uradalom nyugalmazott mérnöke, felvágta az ereit és elvérzett. A szerencsétlen ember Verőcse-megye megbízásából építkezéseket vezetett és a reá bízott pénzzel nem tudott elszámolni. A napokban megengedtek neki, hogy csak jul. 5-én számoljon el, de nem volt reménye, hogy a kitűzött határnapra rendezze ügyeit. Ezért lett öngyilkossá.

* **Értesítés.** A t. szülőket értesíteni kívánjuk, hogy az Abelesné Block Hermin nyilvános jellegű polgári és elemi leányiskolájában (Szent-Anna utca 13 sz.) a jövő tanévre való előjegyzések f. hó 10-éig tartanak. Mivel pedig az intézet csak meghatározott számú növendékeket vesz fel, érdekükben áll a t. szülőknél gyermekeiket mielőbb bejelenteni, nehogy a beíratásoknál a szokásos tömeges jelentkezések miatt kívánságuknak eleget ne tehessenek.

* **A viharprófeta jóslásai.** Az ezrtendő második felére is megjósolta már az időt Faib Rudolf professzor, a híres viharprófeta. Eszerint július első harmada száraz, a második harmadán némely nap esős lesz, a nélkül azonban, hogy valami zápor esnek. Vihar nem igen lesz júliusban. Augusztus első felében sok eső lesz, a hónap második felében pedig száraz időjárás. Szeptember elejétől végig nagyon száraz időt jósol Faib. Októberben azonban sok eső lesz, a kritikus napokon kívül pedig zivatar. Az elsőrendű kritikus napokon kívül pedig zivatar. Az elsőrendű kritikus napok a következők: július 22., augusztus 21., szeptember 19., október 18. Másodrendűek: szeptember 5., október 4., harmadrendűek július 7. és augusztus 6.

* **Új bankjegyek.** Az osztrák-magyar banknál többféle kivételben elkészítettek néhány próbáját a 10-es, 50-es, 100-as és 1000 koronás bankjegyeknek és benyújtották azokat a közös pénzügyminiszteriumnak. A pénzügyminiszterium még nem döntött.

* **Gyászhir.** Ifjú, a szépért jóért szent hevülettel telt szívű hűlt ki V á s á r h e l y i Margit okleveles óvónő halálával, aki mielőtt szerzett képességét a közjóra hasznosíthatta volna, már a temetőbe szállt. A gyászborult öz. édes anyja, testvérek, rokonok következő gyászjelentésben tudatják velünk vesztességüket; Mely fájdalommal megölt szívvel tudatjuk a felejtethetlen kedves gyermek, testvér illetőleg sógornő VÁSÁRHÉLYI MARGIT okleveles óvónénak, f. hó 5-én d. u. háromnegyed 5 órakor, 21 éves korában rövid, ke súlyos szenvedés étán történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 7-iki d. u. 5 órakor fognak Deak Ferencz utca 4-ik szám alatt levő halottas háztól az ev. ref. egyház szertartása szerint a háznál tartandó rövid ima után a Hatvan-utcai temetőben örök nyugalomra tételni. Mely végzettségétetre az elhunytak rokonai, jó barátai és ismerőseit szomorodott szívvel meghívjuk. Debreczen, 1899. július hó 6-án. Édes anyja: öz. Vásárhelyi Sandorné szül. Somogyi Mária; testvérei: Rózsa, férjével Beczkói Józseffel és gyermekek, József nejével Székely Melindával és gyermekek; Béla nevelő Földvary Gizellával; Vilma férjével Nagy Lajossal és gyermekek és számos rokonság. Béke lengjen yorai felett.

* **Medve a járásbíró előtt.** Érdekes tárgyalás lesz c-ütörtökön — írja tudósítónk — az aradi kir. járásbíró előtt. — Vászár-Marinkovics Csefta egy medvét vásárolt öz. Kopecsky Jánosétól, a most Aradon tartózkodó állatsereglet tulajdonosától, de nincs vele megelegetve s így a dolog a bíróság elé került. A szerb ember ugyanis tánczoltatás céljából vette a medvét, hogy faluról-falura járjon vele és pénzt keresse. Ki is fizette érte a 115 frt 50 krt, s haza-

menvén, próbatánczot járatott a medvével. A próba nem sikerült, mert a medve sántított, bögött s nem volt kedve a tánczra. Marinkovics állatorvos ment vele, az pedig megvizsgálta a medvét és konstataálta, hogy annak lábán gyógyíthatatlan, ráktermészetű betegség van s így a tánczoltatásra alkalmatlan. — A rácz visszafutott az állatseregletbe és kérte a pénzt. Az állatsereglet tulajdonosnője azonban kerekén kijelentette, hogy a medvét nem veszi vissza, mert előbb kellett volna észrevenni a betegségét. A medvetánczoltató ekkor ügyvédet fogadott s a keresetlevélben készen nyilatkozott medvét felvinni a tárgyalásra, hadd lássa a bíró, hogy azt ugyan senki meg nem tudja tánczoltatni, olyan nyavalyás. Csütörtökön lesz a medvepör tárgyalása. Az aradi jogászörököt a dolog nagyon érdekli, mert hasonló esetekre nézve a törvény nem intézkedik, s ezért kizárólag a bíró belátásától függ, vajjon akarja-e maga előtt tánczoltatni a medvét, vagy sem?

* **Nagyidai eset.** Künn borongós, néma éj. A nagy kolosszus népe csendes pihenőre tért már s a széles járdák néptelenül ásióznak a sötétben. A csendet csak néha zavarja meg a sétány fasorai közt végigsuhanó denevér és az ügyeletes rendőr egyhangú kopogása.

A Kossuth-utca végétől a néma csendbe hirtelen kellemetlen zörgés vegyül. Minthavalki vasrudat huzna végig a járdán.

A rendőr figyelmét megragadja a folytonos egymásutánban következő zörgés. A hivatalos kötelesség terhe bár nyomja vállait s a mosolygó képekkel kinalkozó Morpheus erősen igyekszik karjaiba zárni, de erőt vesz magán és biczegő lábbal megy a zörgést eszközölő hang felé.

A zörgés mind közelebb hallatszik. Végre kibontakozik a sötétből egy irgalmatlanul rongyos alak, ki egy súlyos vasdorogot czepelel maga után.

— Megálljon! — kiált rá a rendőr. — mit czipel?

— Tan nem látja? — felel a kérdett s tovább akar bandukolni, de a rendőr galléron csipi.

— Maga lopta ezt a vasat! A csavargó menekülni igyekeznék, de a rendőri vasmarok csavar gyanánt fogja s gépies léptekkel tolja a központi fogház felé.

Az udvarra érnek, a biczegő rendőr nem állja tovább a hivatalos csizma törése által okozott fájdalmat s tiszteltetésével kéri a csavargót, legyen szives rá várakozni míg a csizmáját megfordítja a lábán.

— Szívesen! mosolyog a csavargó magában, mire a rendőr teljes nyugodtsággal vonogatja le a csizmáit labaról.

A csavargó csak ezt várta. Mihelyt a rendőr meztlábos helyzetbe jutott, usdó, nyakába vette az utcát s hirtelenében elinált.

A rendőr szemmeresztve pillantgatott előbb hol a csizmájára, majd a szaladó csavargó után!

Végre a tehetetlen düttől eltorzult arccal szaladt le az ajtóba és a nagyidai vajdaként kiáltotta a csavargó után:

— Hiszen szaladhatnál te, csak a csizmám vána a lábomon! Ne állj, hogy el ne fognalak!

* **Pályázat.** A debreczeni Svetits-intézetben az 1899/1900-iki tanévre egy alapítványi hely főmag. és főtiszt, dr. Schlauch L. bibornok püspök ur ő eminenciájának kegyes alapítványából négy alapítványi hely a boldogemlékü kegyes alapítónó alapítványából vehat ö s s z e s e n ö t b e n n l a k á s í h e l y l e s z b e l ö l e. Az alapítványi hely adományozásával együtt jár az intézetbe való neveltetés mindaddig, míg a felvett növendék kellő eredményt felmutat és az intézetben levő összes iskolákat, ha akarja, el nem végezte. Az ezen alapítványi helyekre folyamodókat felhívom, hogy a főmag. és főtiszt, dr. Schlauch Lőrincz bibornok n.-várad. püspök urhoz czimzett és a keresztlevéllel utolsó iskolai bizonyítvánnyal és a Svetits alapítványi helyekre a boldog emlékü, kegyes alapítónóval való rokonságukat és vagyontalanságukat felüntető okmányokkal igazolt kérvényeiket f. évi július hó 15-ig annál is inkább nálam beadni sies-

senek, mert később érkező folyamodványokat semmi czím alatt figyelembe nem veszem. Az adományozás, illetve felvétel felett javaslatomra főmagas. és főtiszt, dr. Schlauch Lőrincz váradi püspök és bibornok ur ó eminenciája határoz. A kegyes elhatározásról a folyamodók annak idején értesítést kapnak. Debreczen, 1899. július 5-én. Dr. Wolafka Nándor, püspök, pléhanos.

* **Testvérgyilkosság.** Nyiregyházáról írják, hogy ott Simkovics Lajos szabó-segéd folytonos czivakodásban élt Simkovics Dániel nevű kereskedő bátyjával. A czivakodás odáig fajult, hogy f. hó 4-én éjjel a szabósegéd doronggal addig verte bátyját, míg ki nem adta lelkét. A tettest még az éjjel elfcgták; Simkovics Lajos be is ismerte tettét.

* **A magyar orvosok és természetvizsgálók** ez idei vándorgyűlésére, a mely Szabadkán lesz, számosan jelentkeznek. A tagok elszállásolásáról a helyi bizottság gondoskodik, czélszerű azért mielőbb tagul beiratkozni, (Szaikay Gyula dr. pénztárosnál, lakik Budapest I. ker. Lánchid-utca 2. sz. a.), hogy a helyi bizottság a tagok számáról idjén tájékozódhassék. A beiratkozásnál a tagok vasuti igazolványt is kapnak, a melylyel az utazást kedvezményesen áron tehetik meg.

* **Egyenruhás végrehajtók.** Kolozsvárott a városi tanács nagy kedvelője lehet a csinos egyenruhának s ezért iparkodik az alantas embereit egyforma szabásu öltözetbe bujfatni. Csak nemrégiben tette azt a helyénvaló intézkedést, hogy a bérkocsisok ezentúl csak magyar ruhát viselhessenek: most pedig az adóvégrehajtókra terjesztik ki a kötelező egyenruhaviselést.

* **Dajna Bandi fia** zenekara ma este a Corsó kávéházban apja kedvelt kis gondolkás közreműködése mellett zeneestélyt tart. Holnap este pedig Rác Károly zenekara játszik ugyanott.

Halálosvégü vadászat.

Kassa, július 6.

Sperling Vilmos a nagy szlabosi papírgyár művezetője szenvedélyes vadász volt, aki mihelyest doogát végezte, az erdősebbe menekült. A múlt csütörtök délután is kiment Martiny János főművezetővel a közeli masznikói dűlőbe őzcserkészetre s a mig Martiny a völgybe le vette útját, ő kutyájával a hegyoldalon maradt.

A két vadász elválása után, körülbelül fél óra múlva lövés hallatszott felülről a hegyoldalból, mire Martiny felfelé igyekezett társához megtudni, volt-e a puskázásnak eredménye. Volt bizony! Mert a mint a vadászbab keserves nyöszörgése által nyomra vezetve társához ért, azt hanyatt fekve, vérző arczczal talált fel egy bokor tövében, melyhez, az eb köve volt.

A porázon levő eb, már akkor ott állt gazdája hasán nyöszörgöve, alig lehetett onnan elkergetni. A mint Martiny meggyőződött róla, hogy Sperling meg halt, rögtön leszaladt a Hiób hirrel a gyárba és a község előljárogását is értesítette a szerencsétlenségről.

Milióák jegyző és Mánik bíró rögtön kiesttek a hely színére és lehozatták a holttestet a gyárba. A szerencsétlen vadász bizonyára a kutyáját akarta eloldozni a bokortól miközben megcsuszott, a felhuzott sarkányos puská express csöve elsüt s a golyója megölte.

A leggyvert — melynek csak az egyik csöve express, a másik sörétes Lancaster — agyán eltörve találta meg az előljárogás a vadász mellett, az express cső ki volt löve a másik nem.

A megejtett orvosrendőri vizsgálat szerint

a golyó a vadász alsó ajkán hatolt be a testbe összetörte az allkapocsontot és a nyakcsigolyákat és a gerinczagyat szétroncsolva a tarkóbörbe furódva találták meg; az ott talált golyó eleje meg van lapulva, de fele teljesen eredeti állapotában maradt meg, úgy hogy konstatalható rajta, miszerint a vadász fél-express lötlényéből való.

A szerencsétlen eset — nagy részvétet keltett a népes gyárban, sőt az egész cse-neki völgyben, mert a jó kedélyű, ügyes, értelmes embert mindenki szerette. Fialat nőt és kis gyermeket hagyott árvaságban.

Jelenet egy vendéglőben.

A képviselőház valószínűleg törvénynyé fogja emelni azt a javaslatot, hogy attól a korcsmárostól, a ki részeg embernek italt ad, vonassék meg az italméresi jog. — Nincs kizárva, hogy szaporodni fognak az olyan jelenetek a minőt itt is leirunk, a melyben a részeg gentleman és a korcsmáros játszik a főszerepet.

Részeg ur (énekelve a vendéglőbe):

Addig iszunk mi ketteskén,
Mig a német nem szánt kecskén —
Mig a nyulból nem lesz jáger,
Krinolinból hőzenträger ...

Vendéglős: Ujjé! Jézus, Mária! De be van rugva ez az ember. Na, itt baj lesz.

Részeg ur: Vendéglős! Hat üveg szomorodnit! Azt a fűzfán fűtölőjét ennek a czudar vilagnak.

Vendéglős: Parancsol?! ... Szomorodnit? Elfogyott, könyörgöm.

Részeg ur: Ugy? Azt a fűzf... Hát akkor Chateau Larose-t vagy tán Chambertint? Vagy mit gondol kicsikém, tán a rózsaszínü Bouzy is megtenné? He, he! Mi?

Vendéglős: Könyörgöm, minden elfogyott már ...

Részeg ur: Abá, hát az az ur ott mit iszik? Azt a fűzfán fűtölőjét ...

Vendéglős: Víz, könyörgöm.

Részeg ur: Mi? Pirosra festett vizet? Hallja, azt a ...

Vendéglős: Könyörgöm, nagyságos ur, ne igyék ma nálam. Hálás leszek, végtelen hálás ...

Részeg ur: De már miért ne innám? Mit is mondott a kabai asszony? ...

Vendéglős (elszántan): Hát jó, de én nem adok fel ma bort az asztalra! Nem én!

Részeg ur: Micsoda? Nem szolgál fel, ha én rendelek? Jó! Ismeri a «Mélyen gondolkodók» asztaltársaságát? Hát esküszöm, hogy matól fogva egy se közülök idejárni. Nem. Azt a fűzfánfűtölőjét ennek a czudar korcsmának!

Vendéglős: Jaj, jaj! Egy szóra, nagyságos ur, egy szóra! de a külön szobába.

Részeg ur: Na, mi?

Vendéglős: Ne igyék ma, nagyságos ur. Inkább kárpótlást fizetek. Elég tíz forint?

Részeg ur: Soha!

Vendéglős: Husz forint.

Részeg ur: Soha!

Vendéglős: Hát — ötven forint.

Részeg ur: Na, nem bánom. Ide velem!

Vendéglős (átadja a pénzt): Hala Istennek! Megmaradt a borméresi engedély. (Hajlongva.) Alázatos szolgálja, nagyságos ur!

Részeg ur: Szeretűs! (Menétközben.) Na, ez pompá-an megy. Minden héten ötven forint. Mégis csak csinál okosut is a képviselőház. (Énekel):

Nem vagyok én részeg, bős,
Nem szük ez az utca, csak szoros,
Nem vagyok én részeg,
Csak a lépést czifrázom,
Es már nekem régi szokásom.

IRODALOM

A walesi bárdok.

— Arany János balladája szabadon. —
Edward király, angol király
Lépet fakó lovan:
— Hadd látom: — ugymond, — meny
nyit ér

A welszi tartomány!

Van-e ott folyó és földje jó?

Legelőin fü köver?

Használt-e a megöntözés:

A pártos honfivér?

S a nép, az istenadta nép.

Ha oly boldog-e rajt,

Mint akarom s mint a barom.

Melyet igába hajt?

— Felség! valóban koronád

Legszebb gyémántja Welsz;

Földet, folyót, legelni jót,

Hegy-völgyet benne lelsz.

S a nép, az istenadta nép

Oly boldog rajta. S re:

A »Pillangót« járhatja mind

S egy sem akad, ki sir!

A »Pillangó« előfizetési ára egész évre csak 4 frt, félévre 2 frt. Előfizetni lehet a »Pillangó« kiadóhivat lánál Budapesten, VI., Teréz-körut 35. — Mutatványt ingyen küld a kiadóhivatal mindenkinek, a ki azt kívánja.

A legolcsóbb politikai napilap a —

»Reggeli Ujság«, mely naponként 8 oldal terjedelemben jelenik meg es ára vidékre küldve 1 hónapra 1 korona, 3 hónapra 3 korona. A »Reggeli Ujság« politikai értesítései a legjobb forrásból származnak, táviratai a legújabbak, napihírei a legfrisebbek. Kiünő regényt és es érdekes tárczákat közöl es egyéb rovatai is érdekesen vannak megszerkesztve. A »Reggeli Ujság« főczélja az, hogy magyar csaiád anyagi érdekeit es megalhatését mindenképen előmozdítsa. Hogy ezt a czélját gyakorlati uton mozdítsa elő, egy nagyszabásu fogyasztási cikkekkel szállító vállalatot alapított. Budapesten József-körut 19. szám alatti helyiségeiben óriási raktárakat rendezett be. Első kezéből, nagyban vásárolja a fogyasztási cikkek es csakis elsőrendü primissima árut ad el olcsóbban, mint bármely más fővárosi kereskedő. A »Reggeli Ujság« fogyasztási cikkekkel szállító vállalatánál megrendelhető: mindenféle fűszer, kávé, tea, csokoládé, rizs, gyertya, szappan, keményítő, cognac, rum, likőrök, hentesaruk, asztali es palaczk bor, sör palaczkokban, liszt, tészta, szén, savanyúvíz, keserűvíz, gépolaj, kocsikenő, zsakok, ponvák es minden egyéb háztartási es gazdasági cikkek. Mindezekről részletes arjegyzéket minden kedden küld a »Reggeli Ujság« előfizetőinek, kívánatra azonban másnak is ingyen es bérmentve. Csomagolást nem számít. Előfizetési pénzek a »Reggeli Ujság« kiadóhivatalába Budapest, József körut 19. Megrendelések a »Reggeli Ujság« fogyasztási hivatalhoz Budapest, József körut 19. intézendők.

KÖZGAZDASÁG.

Szóló-kiállítás Szegeden. A szegedi országos gazdasági kiállítás keretében szept. 3 tól 10-ig szólókiállítás is lesz. A kik a kiállításon résztveenni óhajtanak, legkésőbb aug. 1-ig jelentsek be. A kiállítás ideje kissé korai lévén, egyes szőlőfajokból ilyenkor meg teljesen érett neldányok nem találhatók. Ez esetben persze félig érett fűrtöket is lehet beküldeni, ha azok máskülönbben a forma, nagyság es fajtszitaság kellekeinek megfelelnek. A szőlőkiállításon a részvételi díj 60 krajczár, azonkívül minden külön faj után még 20—20 krajczár. Minden fajtaból legalább négy-öt fűrtöt kell beküldeni, melyek a fűrtnyélre kötött czedulával jelölendők meg. Bővebb felvilágosítást es bejelentő ivet Drucker Jenő csoportbiztosnál lehet szerezni. (Budapest, Köztelek.)

Budapesti gabonatözsde.

Julius 5.

készaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u n a	kilós	Ár 100 klg.		kilós	100 kilogramm ára	
		frtől	frtig		frtől	frtig
Bánási	76	9.40	9.50	80	10.10	10.45
"	77	9.55	9.60	81	10.00	10.00
"	78	09.60	09.65	82	—	—
Tiszavidéki	79	09.65	09.75	—	10.25	10.35
"	76	9.40	9.50	80	—	0.00
"	77	9.55	9.65	81	00.00	—
Pestvidéki	78	09.40	09.50	82	10.25	10.35
"	79	09.55	09.65	—	—	—
"	76	9.65	9.75	80	—	—
Fehérmegyei	77	9.70	9.80	81	10.15	10.25
"	78	9.25	9.35	82	—	—
"	79	09.40	09.50	—	—	—
Bácskai	76	9.50	09.55	80	—	—
"	77	9.55	9.60	81	00	00
"	78	9.65	09.75	82	0000	00
Észak mag	79	9.85	—	—	—	—
"	78	—	—	80	—	—
"	79	—	—	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Ár kilógramm
Közs elsőrendű	uj 70-72	7.15 7.30
" másodrendű	uj —	7.00 7.10
Árpa takarmánynak	" 60-62	6.15 6.35
" égetni való	" 62-64	5.80 6.10
" serfőzdei	" 64-66	6.50 7.00
Zab	uj 39-41	5.80 6.00
Tengeri bánási	uj —	4.50 4.60
" más nemű	" —	5.00 5.25
Repeze bánási	" —	4.15 4.45

Sertés vásár.

Kőbányai sertéspiacz. Julius 5. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (páronként 400 kgron felüli 40-40¹/₂ kr. Közép (páronként 300-400 klg. sulytan 40-04¹/₂ kr. Fiala, nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 41¹/₂-42¹/₂ krig. Fiala közép (páronként 251-320 klg.) 42¹/₂-43 krig. Fiala könnyű páronként 250 klgig terjedő sulyba. 43-44 kr. Szerbiai: nehéz (páronként 250 klg felüli sulyban) 43-44¹/₂ krajczárig. közép páronként 240-260 kilogramm sulyban) 43-44 krajczárig. — Könnyű (páronként 240 klgig terjedő sulyban) 43¹/₂-45 krajczárig
Sertéslétszám: 1899. évi Julius 3-án — volt készlet 45.419 darab, 1899 Julius hónap 4-én felhajtott 363 drb, 1899 Julius hónap 4-ik napján elszállított 525 drb 1899 Jul. hó 5-ik napjára maradt készlet, ben 45.251 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata változatlan.

CSARNOK.

Lekötve.

— Irta: **N i m e n.**

Mikor a Dimbovicza csekély vize még nem volt szabályozva, a kis folyó helyenkint egész tavakat képezett Bukarest kellő közepén. Kőből épült uri ház közvetlen közelében, nyomorult viskó tükröződött vissza benne, partjain sás nőtt és meleg nyári délutánokon barnára sült gyerkőczök felgyűrt nadrággal horgásztak ott, vagy paradicsomi öltözékben cskoltak a vízben. A vízfordók, a sacca-giu-k ott töltötték meg hordóikat és éktelen ordítózást vittek véghe, a vizes fordókat húzó gebék melábusan nyújtogattak nyakukat a tropikus melegben, kopott szőrű farkukkal nagyokat csapkodva szerteszt a csipkedő légyraj ellen.

Ott, a hol most az igazságügyi palota, egy francia építész torzszülöttje emelkedik, sűrű arnyas kert közepén, a Brancoveanu hercegek palotája állt es jó darabon arra felé folyton nagy parkok és sárgára meszelt tágas boér házak váltakoztak, csak itt-ott bujt elő szegyenkezeve egy kis kunyhó, valami szegény mes'erember hajléka. Az utcák nem voltak kövezve, nyáron a porba, télen a sárba fulladhattak az emberek, de ez nem volt baj, mert az urak kocsin jártak, a szegény emberrel meg ki törődnek vajjon? Minek is köveztek, világították volna az ilyen félreeső kis utcát, melynek egyik felét egy boér kertjének sövénye, a másikat néhány viskó es üres háztelek képezte?

Az ilyen kis strádában állott Ractiveanu tábornok őseitől örökölt négyszegletes háza; főhomlokzata a kertre nyílt, egy óriási kertre, mely tele volt arnyas vén fákkal, csatogó fülemülékkel, bódító illatú rózsabokrok-kal, nem is szólva a többi illatos virágról, a mit üres óráiban nagy előszeretettel, mind maga ápolt a tábornok. Annyira szerette Ractiveanu Haralambie a virágokat, hogy 50 éve daczára elhozta magával Jászvásárból a legjobb virágszalat, a 16 éves Flórikát, egyik ifjúkori pajtásának, egy eladósodott, tönkre ment boérnak egyetlen leányát. A szegény kis Flórika persze keservesen sirt, mikor az apja bemutatta neki a vőlegényét. A tábornok kicsiny, vézna, összetöporodott alak volt es koránál még sokkal vénebbet mutatott, sárga, ráncos arczával, savószinű szemével. Hiába mosolygott jó indulattal, szeretettel a szép leányra. Flórika jégkérget érzett szive körül es reszketett, mint a kis madár, kit rossz fiuk kiszednek a fészkeből.

Azt hitte persze, belehal, ha férjhez erőltetik, de nem halt belé, csak szerencsétlen volt, végtelen szerencsétlen.

Félt a ferjétől, attól a merev, fezes önző embertől, a ki könyörtelenül leszakította, magáéva tette, miot egy drága pénzen vásárolt ritka virágot. Félt abban a nagy sárga házban, a tágas szobákban, a hol olyan elhagyatva érezte magát.

Estenki felézt a csillagok ezreihez: „Oh Istenem — gondolta — van-e nál-m szerencsétlenebb lény a világon, lesz-e számomra szabaddulás, megváltás?

Mikor az első gyermeke megszületett,

megvigasztalódott, — most már nem volt egyedül.

Eljártzott, elbábuzott gyermekével es majdnem boldognak érezte magát, mikor pedig második gyermeke is a világra jött, egészen kibékült sorsával. Az anyai szeretet feledtette véle, hogy férje, az a vén önző ember elzárja a világtól, es meglopja őt a fiatalság örömeitől.

Ekkor érkezett meg egészen váratlanul a sárga házban Ractiveanu Tódor, a tábornok husz évvel fiatalabb mostoha testvére. Rendesen külföldön barangolt, a hol könnyelmű életmódot folytatott. Hazájába csak akkor tért vissza, ha nagyobb pénzkölesönöket kellett birtokara felvenni. Nem hasonlított bátyjához. Magas, barna férfi volt, szabályos, de elenszenves, kielt vonásokkal, sötét élvsóvár szemekkel.

Sógornéja iránt csupa figyelem volt es ez alkalommal kiváltképen huzamosabb ideig maradt Bukarestben. A tábornok is tartóztatta, mert szüksége volt a tapasztalt világi tanácsára.

A Dimboviczát szabályozták; a régi palotákat leromboltak, uj utcákat terveztek, szóval lázasan dolgoztak a város ujjaszületésén.

A városnegyedben, a hol Ractiveanu lakott, mindent felforgattak, leromboltak, egyedül az ő házat kimélték meg, óriási kertjének felét azonban kisajátították. — A rohamosan emelkedő sok diszes uj ház szomszédságában a régi boér kastély sem maradhatott meg továbbra is ódon sárgára meszelt falával es a tábornok, ki néhány év óta köszvénye es szivhaja miatt nyugalomba vonult, — most minden örömét házanak Atalakításában találta.

Egy gyorsan hirnèvre vergődött építész választott magának; egy Zürichben végzett német nevű magyar fiatal embert. Ractiveanu egész nap a terveket tanulmányozta es sokszor ebédre is magánál marasztalta Wintert, a rokoszenves mérnököt, csakhogy tovább is vitatkozhassék vele építkezési felől.

Most Tódor is részt vett a tanácskozásban; a tábornoknak vak bizalma volt öcsce izlésében, minek fejlesztése különben neki is sok aranyába került!

Folyt. köv.

Cséplésekhez

igen alkalmas III-ad rendű **tölgytűzifa** ára 10,000 kilónként vagonban

Debreczen állomáson csak . 39 frt 50 kr.
 Szoboszló " " . 41 " — "
 B.-Ujváros " " . 45 " 50 "

Megrendelhető: **LAMARCHE ALBERT** fűrészgyár kezelőségénél Nagy-Károlyban.

valamint fekete, fehér es szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos koczkázott, mintázott es damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta es 2000 különböző szín s árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból Privát-fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbéllyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyára, Zürichben

(cs. es kir. udvari szállító)

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenként legujabb mintázat s színekben,

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

 KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

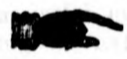

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

 nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Arjegyzékek

Müsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

 reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörzímkek.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos iverk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

 igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.